

Protokols Nr. 14.

Satversmes Sapulzes Satversmes Komisijas I apakschukomisijas sehdes protokuls 5 marsta 1924 gada.

Peedalas : Zeeiens, Petrewitz, Bergs, Purgačs un Kweesis.

Us deenas kahrtibas : Satversmes projekta I daļas III nodaļas redakcionei nūskaidrūschana.

§ 28 pāreik wežā redakzija. Pehz iagakam debatem, kurās peedalas wi-
si kāhtesvēchee 29 pantu peenem sekvēschā redakzija :

"Ja valsts presidents atsakas nō amata waj nūmirst pirms wina amata
laiks beidsees, waj iigst-schas, gruhti dzeedinamas simibas deh, ne-
var ispi-dit sawus peenahkumus, tad valsts presidenta weetu ispi-da
Saeimas presidents, kursch nekawej-tees issiudina valsts presidenta
vehēschanas. Tapat Saeimas presidents ispi-da valsts presidenta wee-
tu ja pehdejais atradas ahrpus valsts rūbescham, waj zitadi ir aiska-
vets ispi-dit sawu amatu."

Peesihmē pee 29 panta pāreik nepahrgrūsita. Nepahrgrūsiti pāreik ari
30,30-a un 31 panti.

52 panta sahkumu lihds svehresta formu-tai pahrredigē sekoschi :

Tuwakā Saeimas sehde pehz eewehēschanas valsts presidents usņemo-
tees amatu peenahkumus, dod schahdu swinigu solijumu :"

Pahrrunā jautajumu, waj nederētu muhsu valsts 3 presidentam, t.i. valst
ministru un Saeima presidentam, dot katram sawu nosaukumu, -ai tauta
chis personas weenada nosaukuma deh, netiku jauktas.

Bergs. eenes preeksch-ikumu valsts presidentu saukt par valsts ga-
wu, bet Saeima presidentu par Saeimas preekschehdetaju, turpreti mi-
nistru presidentam paturet lihdsschinezē nosaukumu.

Jurgačs. domā ka prezidenta titu-tis buhtu pāpaturams taisni valsts
residentam, jo pee tā nosaukuma tauta jau peeraduse ari nō agrakeem
aikeem pehz zitu valstu parauga. Tam peekriht ari ziti komisijas lo-
čki. Saeimas presidentu leek preekschā saukt par Saeimas preeksch-
ehdetaju. Pret tā sewischku eebildumu naw. Ari ministru presidentu
leek preekschā saukt par ministru kabineta preekschehdetaju. Ga-igi
eweenjas me par weenu nō eesneegteem preeksch-ikumeem un noiemj
ikt preekschā pahrrunat scho jautajumu Satversmes komisijas plenār
ehde. Nahku scho sehdi issinēt atstahj presidijam.

Presesissēdētājs

Secretaris

F. Lielis

J. Osols

94

Protokuls Nr.15.

Satwersmes komisijas I apakschkomisijas sehde 19 marth 1921 g.

Peedatas : F.Zee-lens, A.Petrewitz, E.Purgals, A.Bergs, A.Oso-
la, M.Sku-
jeneeks un P.Seemans.

Deenas kahrtiba : I datas redigeschanas turpinajums.

33 pantu peenem sekoscha redakzija :" Saeima war ar diwi treschda, u
bal-su wairakumu eerosinat waists presidenta attaischanu. Rehz schah-
da eerosinajuma peenemschanas waists presidents pahrtrauz sawu peen-
nahkumu tahlako ispiidischanu. Ja tautaq issaka waists presidentam
tahlako ustizibu, presidents skaitas par no jauna eewehietu us 5 ga-
deem un Saeima par attaistu ar 39 panta + un II data paredsetam se-
kam.

34. pantu peenem sekoscha redakzija :

" Waists presidents représentē waisti starptautiski. Winsch eeze,
waists diplomatiskus preekschstahwjus ka ari peenem zitu waistu
diplomatiskus preekschstahwjus. Winsch us Saeimas lehmuma pamata ra-
tifie starptautiskus lihgumus."

35. pantu peenem wahrdu " Tautas Padomes " weeta leekut " Saeimas ",
atra teikuma sahkuma wahrdu weeta " Tani pascha laika " leekut"-
" Lihds ar tq ", strihpjut wahrdu " ussahkschanu un " un panta
beigas papildinut ar wahrdeem " un ussahkschanu ".

36 peenem sekoscha redakzija :

" Walsts presidentam ir teesibas apschehlot no seedsneekus par kureem
teesas spreedums nahzis likumiga spehka. Schis apschehloschanas tee-
sibas neatteezas us gadijumeem, kureem likums parets zitu apschehlo-
schanas kahrtibu. Amnestiju dud Saeima."

37. pantu komisija noljemj strihpjut un wiņa weeta peenem jaunu, pantu,
par kq siņot piņa komisija.

Panta jauna redakzija skan sekoschi :

" Walsts presidentam ir teesiba sasaukt ministru kabineta ahrkahrte-
jas sehdes, kurās winsch wada un kuram no teiz deenas kahrtibu."

38 pantu peenem negrūsitu.

39 pantu sadala 3 pants : 39, 39-a un 39-b.

39 pants skan sekoschi : " Walsts presidentam ir teesiba attaist
Saeimu, bet aīs weena un ta pascha eemesla tikai weenreis. Saeimas att-
aischanas gadijuma jaissudina jaunas weheschanas, kuram januteek"

ne wehkak, kā diwus mehneshus pēhz Saeimas atlaischanas.

39-a Ja walsts presidents Saeimu atlaisch, tad Saeimas lōzekļu pi-n-waras paleek spehka lihds jaunesweh-lamās Saeimas sanahkschanai.

Lihdsschineja Saeima war sanahkt us sehdem tikai tad, ja walsts presidents wiņu sasauz. Schahdām Saeimas sehdem deenas kahrtību nōteiz walsts presidents.

39-b. Jumeelehleth Saeima pirmās diwās nedelās pēhz sawas sanahkschanas ar weenkahrtchu balsu wairakumu war eērsinat jautajumu par walsts presidenta atlaischanu.

40 pants, saskaņā ar 39-a panta redakziju, atkriht.

41 pantu saweenō ar 42 pantu un 41 panta beigas eēweeto kā 42 pantu.

41 pants skan sekoschi :

"Walsts presidents par sawu darbibu politisku atbildibū nenes.

Wiseem walsts presidenta rihkojumeem wajaga buht lihdsparakstiteem nō ministru presidenta waj atteeziga ministra."

42. pants skan sekoschi :

"Walsts presidentu war saukt pee kriminalas atbildibas tāhdā pat kahrtībā kā Saeimas lōzekļus."

Nahkoschā sehde sestdei 12 marta pārkstens 1/255daeha.

Preekschsehdetajs

Sekretars

F. Jura

D. O. Sals.

24

Protokols Nr. 16.

Satversmes I apakschkomisijas sehde 12 marth 1921 gadā.

Feedalas : A.Bergs, J.Putgals, J.Pabehrss, J.Zeelens, F.Mēnders un A.Petrēwīzs.

Deenās kahrtiba : 1 daļas redigeschanas turpinajums.

43 pants.

Pantu atstahj negrūsitu.

44 pants.

Pantu atstahj negrūsitu.

45 pants.

Pantu atstahj negrūsitu.

46 pants.

Pantu peenem eesprauschot starp wahrdeem * skaitu un " - " walsts* wahrdus " to darbibas apjomu, ka ari * un strihpōjot beidsam teikumu.

47 pants.

Pantu peenem sekoschā redakzija :

* Ministru ptesidentam un ministreem, wiņu amatu ispiildischanai ir nepeezeeschama Saeimas ustiziba un wiņi par sawu darbibu ir atbildigi tas preekscha. Ja Saeima isteiz neustiziba ministrim presiden tam, tad jaatkahpjās wisam kabinetam. Ja neustiziba isteikta atsewischkam ministrim, tad tam jaatkahpjās un wiņa weestā ministra presidents israuga zitu persunu. *

48 pants.

Pantu peenem eesprauschot starp wahrdeem * kuru " - " us to* wahrdus " winsch " un strihpōjot pirma teikumā beigas wahrdus * ministru presidents ", ka ari strihpōjot wisu utrō teikumu.

49 pants.

Pantu peenem sekoschā redakzija :

* Ministru kabinets apspreesch wisus atsewischku ministriju isstrahdatus likumprojektus un jautajumus kuri atteesas us wairaku ministriju darbibu, ka ari atsewischku kabineta lōzekļu eerūsnatus walsts politikas jautajumus. Ministru kabineta noteiktā wispahreja wirseenā katrs ministrs sawā darbibā ir patstahwigs un pats atbild Saeimas preekscha. *

50 pants.

Pantu peenem sekoschā redakzija :

95.

* Ministru kabinets likuma paredseto's gadijumos eezeļ, un atlaisch wałsts amata personas, ka āri ja likums tē prasa, stahda tas preekscha apstiprināšanai Saeimai waj wałsts presidentam eezeļscha-nai waj atlaischanai.*

51 pants.

Pantu peenem sekščia redakzija :

*) * Ministru kabineta lūzekiem, ka āri winu atbildigam wałsts amata pilnvarotām personam ir teesibas buht klaht un usstahtees Saeimas un tas komisiju sehdēs.*

Nahkōschā sehde pirmdeen 14 marta pūlkstens 5 deena.

Preekschsehdetajs

Sekretars

F. Jelins
H. Osais. →

26.

Protokols Nr. 17.

Satversmes I apakschkomisijas sehde 14 mārtā 1921 gada.

Peedās : A.Bergs, J.Pabehrss, J.Zeitens, F.Mēnders, P.Schiemans, A.Petrewiza un J.Purgats.

Deenas kahrtiba : I datās redigeschanas turpinajums.

52 pants.

Pantu atstahj negrūsitu.

53 pants.

Pantu peenem sadalīt diw's teikumus, utru teikumu sahkot ar wahr-deem "Ja issudinamais likums...." un abus teikumus "7" is-rakstot ar burteem.

54 pants.

Pantu atstahj bēs grūsijumeem.

55 pants.

Pantu peenem sekusschā redakzija :

"Septigu deenu laikā, skaitot nū kahda likuma peegemschanas Saeimā, wasts presidents mutiwētā rakstā Saeimas preekschehdetajam wār prasit likuma utrreiseju zauruhkōschanu. Ja Saeima utrreis peenem likumu, tad wasts presidents wairs tālakas eērunas ne-war zeit."

56 pants.

Pantu peenem sekusschā redakzija :

"Wasts presidents ū diweem mehnesciem aptur likuma publize-schanu un spehka nahkschanu ja tū peeprasa ne masak kā weena treschā datā Saeimas "zeku" un wasts presidents Schahdā kahr-tā apturetais likums nūdāms tātās nūbatschanai, ja tū pee-prasa weena desmitā daļā wehetaju. Ja diwu mehnesci laikā schahdu peeprasiju neesneeds, tad likums ir galīgi peenems. Tautas nūbatschana nenuteek ja augschā minet diwu mehnesci laikā Saeima tū peenem negrūsita weida ar ne masak ka septiñdesmit' pee-zam ba-sim."

57 pantu pahrdehwē par 58 pantu un utradi.

57 pants.

Pantu peenem sekusschā redakzija :

"Nepreekschējā pantā paredsetā tautas nūbatschana ar weenkahr-

schu ba-su wairakumu temj par apturet^o likumu. Ja tau ta n^oba-s-schan^a peeda-as masak ka puse n^o wiseem ba-s^vtajeem, tad apturetais likums stahjas spehka."

58 pants.

Pantu peenem sek^vscha redakzija :

"Tautas n^oba-s-schanai newar n^od^vt budschetu un likums par aisehumeem, n^od^vk^veem, kara pasudinaschanu, meera n^osliehgschanu, kara stahw^vk^v, a issudinaschanu un ta isbeigschanu, mobilisaziju un demobilisaziju, ka ari lihgumus ar ahrwa-stim un Saeima steidsamibas kahrtiba peenemtus likumus."

Nahk^vscha sehde zeturdeen pu^vkstens 7 wakara.

Preekschsehdetajs

Sekretars

O. Guban

R. Sesols.

28.

Protokole Nr. 15.

Satversammlungssitzung am 17. März 1921. g.

Präsident: Dr. Berger, A. Kruonis, P. Menders, P. Zeclens, A. Petrowitz,
M. Rukinskis, J. Czola, J. Dargala, P. Schlimann, J. Gaberius.

Deutsche Kanzlei ber.

No komisijas atspalvi atdedo Latvian personen mehr-
redigenschancu.

Satzung personen sevada formula kura skan sekoschit:

"Astrādījusies no agrakām saiten un sāvu brīvību ceļumus
Latvijas tauta ir latvīnu nacionālo vēsturisko radīt savu patstāvī-
bu valsts ekshārtu, kura vienai lai nodrošinātu brīvību kultūrelu attīstī-
bu. Šādi vēlākais viens brīvīvi iawehīt preekschstāvīti, simboliķu set-
ņumes sapulce, ir nozīmīgiem sonandu Latvijas valsts Satversmi".

Us Menders preekschlikum: person sekoschu redakciju:

"Latvijas tauta sāvē brīvīvi vēlāk Satversmes Sapulce no-
zīmīse sav sekoschu valsts Satversmi".

1. pants.

Komisija person redakcija "Angatai valsts vara peeder
teutai kura to jaistot teicchi ar likum cerinājumiem, nehalsojumiem
un sāvē preekschstāvīju vēstieschancu un neticchi ar valsts cestādam un
amatu personam". -

"Spākšķīnīgā teik pārredigēta sekoschi "Latvijas valsts
satversmē vara peeder Latvijas tautai".

2. pants.

Gēlo partii mēleni strīlopī.

3. pants.

Vārtu person sekoschi redakciju:

"Saeima sācītās sāvē sāvē tautas preekschstāvīti, kurus
ceri, vissphrējus, vēstījumus, teicījus, aizklībītus un proporciona-
lius vēstieschancus".

4. pants.

Us Petrowitz preekschlikum: person sekoschu redakciju:

"Saeima, iegādot Satversmēs sevīcīgi parādītos gadījumi,
taisnīs savus iehvīmīus un kārtīgoscīs deputātu absolūtu balsu val-
rakumi".

~~— Sāvē —~~
— Sāvē —

29

SACIMAS KOMISIJAS 1.apakškomisijas sēde

17.marts 1981.g. (veigas).

p.24. pēcken sekoschi redanzija:

"Saeimas lozekļus ne par balsescharu nedēļ par kārtu izplūdot ieteiktam domam nevar saukt par atbildības ne teesas, ne administratīvā nedēļa disciplinārā zēlniecības lozekļus, ne saukt par teesas atbildības, ja viņi nav arī amatū iepildot. Izplata 1) godu aizkaroscas nepatesns sīkums un 2) godu aizkaroscas sīkums par privātu vai gimenēs daīhvīti.

p.25. pēcken sekoschi:

"Saeimas lozekļus nevar apzaudināt, iedarīt pēc viņa kritisēšanas, nedēļā zītadi aprobēschot vilgu personas brīvību, ja tām neierīcīt Saeimam. Saeimas lozekļus var apzaudināt, ja tos dotwer pēc pāsejuma nosēguma pastrandāšanas. Par kārtu Saeimas lozekļa apzaudināšanu 24 stundu laika ir jāpazīsto Saeimas prezidijs, kurāch par to zel preekscha mākošča Saeimas sēdē". -

p.26. Par pantu sekoschi redanzija īzaknes 4. balss pret, 4 par.

"Par nedarīto nosēgumu vai pārirkapumi pret Saeimas lozekļi nevar uzskaitīties ne par administratīvu vajadzību ne Saeimas pēekrisčanu, iegremot 24-panta paredzētos gadījumos par godu aizkaroschu sīkumā izplatīšanu". -

Preekschehdetajs

Sekretārs

F. Žeckers
Gessels

30

Pr o t o k o l s , Nr. 19.

Satwersmes komisijas I apakschkomisijas sehde 19 marta
1921 gada .

Šxix Sehde peedaaas : F.Zeeiens,A.Bergs,A.Kweesis,J.Pabehrss,
Purgais . A.Petrōwizs, ~~H. Mandel~~, Usois, Schiemann Skujeneeks.
Pirms sehdes beigam aiseet A.Bergs.

§ 33. Prinzip weenjās ka gadijumā kad Saeima eerosina waists prezidenta pahrweh-eschanu, pahrweh-eschanu jaisdara usstahdot arī zitus kandidatus, -ai isbehgtu tū ka ar neustizibes isteikschanu tagadejam presidentam isbehgtu nō vētreisejam weh-eschanam.

Pantu peenem schahda redakzījā :

" Us ne masak ka 51. Saeimas lūzētu preekschikumu Saeima sēchgtā sehde un ne masak kā 66 bāsu wairakumu war nūiemt eerosinat waists prezidenta stāsischanu. Pehz schahda -ehmuma waists presidentam ja pahrtrauz sawu peenahkumu tāhaka ispi-dischana. un ir isdaramas jaunas prezidenta weh-eschanas. Ja tauta eeweh nū jauna agraku presidentu, tad Saeima ir at-aista ar 39 un 39-a pantas paredsetam sekam."

Pahrtrauktā tāhakā I dažas redigeschanu eesahk ar pantu 59.

§ 59. Nūiemj āsetot wahrda " rihkumi " weetā " nōteikumi ", saprūtēt sem ta ikumus kuru p.p. valdiba isdud us 16 juīja 1919 gada +ikuma pamata.

Nūiemj strihpēt pantā " waists satwersmi " mūtiwejēt tū mā ka par Satwersmes grūsischanu runā nahkuschais 60 pantas. Skujeneeks. eerosina jautajumu par sesija laiku nōtaikschānu Satwersmē un definit tō, kas ir sesija.

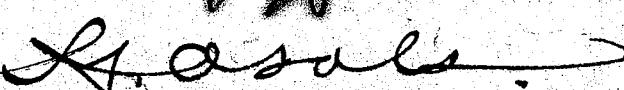
pee § 17 dars sekuschu pahr-abojumu " darbojas arī laikā starp sesijam."

Nūiemj : § 5 Saeima sastahw nō 100 tautas preekschstahwjeem."

§ 6 Saeimu eeweh wispahrejā, ween+ihdsigās, teeschās, aiskāhtās un proporzionaās weh-eschanas.

Preekschsendetajs

Sekretārs

Nr. 20.

Satversmes komisijas 1.apakschkomisijas sende 21.marts 1921.gads.

Peedalekzeelens, Petrewitzs, Kweesizs, Bergs, Purgals, Fabehras, Sku-
jeneeks.

60.pantu is Satversmes likuma sadala tschetras dales, sekoesch reakzija.
60.pants.

* Satversmi Saeima war grosit sende, kuru peedales wissme di-
was treschdalu tba lozeklu*.

a
60.-pants.

* Fahrgrosijumus, speenem ar diwu treschdalu kientesosche de-
putatu balsu wairakumi.Ja Saeima ir grositsi l. e. 3.vaj 6.pantu, tad schandi
pahrgrosijumi, labi tee eeguhtu likuma spaku, ir nedodams tautas nobalsoschanai.
b
60.-pants.

* Nemask ik weenai peekdalai wehletaju ir teesiba eesneegt
walsts presidentam pilnigi isstrahdatu Satversmes grosijumu projektu, kuru pre-
sidents noded Saeimai.Ja Saeima to nepeenem bes grosijumeem, tas ir nedodams
tautas nobalsoschanai*.

c
60.-pants.

* Tautas nobalsoschanai nodotee Satversmes pahrgrosijumi ir p
peenemti, ja teen peekriint wissme puse no wisseem balsteeigeme.

Scho pantu augschminett sadallijum - p e e n m .

61.pants.

Tantu nolemj strihpot.

62.pants.

Tantu peegem leekot wahrdu* kureem ir wehleschanu teesibas* veeta
wahrdu* kureem ir balsteeibas Saeimas wehleschanai*.

63.pants.

Tantu nolemj strihpot; ta satru pahrzelt us 59.pantu teikum*
Schandi rihkojumi newar grosit budschetu.....us walsts kases sihmju
emisijam, walsts nodoklam, multam un eisnehmumeem....*. Wisu 59.pantu pahnest
us nodalu par *MINISTRU KABINETU*.

64.pants.

Tantu nolemj rediget schandi:

* Saeima ik gadus pirms sziinneezišķa gada sahkschanas lemj par
walsts eenakkumu un isdewumu budschetu, kura projektu tai eesneeds Ministru
kabinets*.

65.pants.

Pantu peenem, ismetot wahrdu: "Ilkumdoschanas kahrtiba".

66.pants.

Pantu peepem, strihpojot wahrdu: "ne wehlak", "ka" un "Jaleek apstip-
rinat Tautas Padome" un leckot pendejo weeta wahrdu: "Jazel preekscha Sei-
mai".

69.pants.

Pantu peepem, leckot wahrdu: "Tautas Padome" weeta wahrdu "Seima".

Preekschendetajs:

O. Jelvin

Sekretars:

Hessels.